

MIKSZ

Móri Amatőr Irodalmi és Képzőművészeti folyóirat

Mór, III. évfolyam 1. szám - 2011. október

Gergye László: Móri látkép templommal

Kertész Pálné
Gyűszűbe rejtve

Két tucat aprócska nagykövet
szépek, mint réten a kis harangvirág,
messziről hoztak üzenetet
utazva tengeren, kontinensen át.

Zománc, porcelán, réz és ezüst
souvenir mind, de mégis mindegyik más,
rajtuk aranycsík, felirat, kép,
egyik kézzel festett másik matricás.

Belsejükben drága kincs lakik
megemlékezés, őszinte szeretet,
mert ki távoli tájakon járt,

ott rám gondolt ajándéokra találva,
gyűszűbe rejtett üzenetet.
Üveg mögött őrizem, kulcsra zárva.

Nagy F. Luca: Október

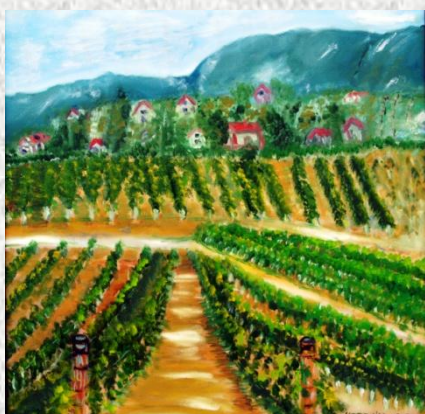

Bíróczky Ibolya: Mandellák (homokszórás)

Bíróczky Ibolya: Mandellák (selyem)

Berta Mária: Bőrmunkák

Herbákné Sipos Valéria: Tájkép

**Szabados Norbert:
Anyja gyermekével**

Herbákné Sipos Valéria: Vízparton

Nagy F. Luca: Pincék

Kedves Olvasóink!

Sokunk örömeire immár ötödik éve, hogy megjelenik Móron folyamatosan az amatőr művészeti élet bemutatását összegző irodalmi és képzőművészeti folyóirat! Korábban Móri Kristály címmel, 2009 óta pedig MIKSZ névvel jelenik meg a móri irodalmi folyóirat!

Jubileum a jubileumban! 5. éves a folyóiratunk, szervezett móri amatőr művészeti mozgalmunk pedig idén ősszel, a Móri Bornapokon ünnepli 20. születésnapját.

Minden okos, tartalmas mozgalomnak van kiérlelt célja, igénye, így a móri amatőröknek is:

„Békésen alkotunk, minden lépcsőfokon meg tudunk állni, és tudjuk magunkról és egymásról, hogy mit is érünk!”

A móri amatőrök folyamatosan adják a tehetségeket mind az irodalomban, mind pedig a képzőművészetben. 1991-től kezdtünk egyre többször járni a móri Gárdonyi Általános Iskolába, ahol izgalmas kiállítások, közönségtalálkozók követték egymást... Majd a Móri Radó Antal Városi Könyvtár lett évekig a móri amatőr művészet műhelyközpontja.

2009 tavaszán a Móri Református Szolgáló Szeretet Házában kaptunk, mint móri, sőt egyre inkább mint kistérségi amatőr művészeti csapat helyet és színteret.

A 2011 nagy újdonsága a Wekerle Sándor Emlékév Móron. Több móri egyesülettel közösen irodalmi műsort szerveztünk a nagy államférfi emlékére, az egyik amatőr képzőművészünk portrét rajzolt a politikusról, a hozzá írott indulóhoz dalszövegíró pályázatot írtunk ki, stb. Alkotónk írtak Wekerléről verset, adomát.

A legfontosabb azonban az, hogy minden hónapban egyre több fiatallal és új - nem csak móri - alkotótársal rendszeresen együtt vagyunk, írunk, alkotunk, kiállítunk, rangos irodalmi műhelyt, műhelysarkot teremtünk. Teremtünk, mint ahogy ezzel a folyóiratszámommal is!

„Bizakodj, higgyél magadban, és álmaidban...”

Minden olvasónknak jó egészséget, és békés, nyugodt időtöltést kívánunk cikkeink olvasásához!

Abonyi Ria: Wekerle Sándor

Dankó Pista**Wekerle nóta**

„Wekerle hozta törvénybe,
Ne essünk rózsám vétségbe,
Apád megbékül, s rabbinus nélkül,
Lehetsz párom, kedvesem.
Anyád se bánja, hogyha a lánya
Pap nélkül lesz a hitvesem.”

Lepsényi Bálint**Két lélek**

Amikor magam vagyok, elgondolkodom,
Egyedül megoldani ezt se tudom, azt se tudom.
Életem vékony hártya, tűnékeny buborék,
Nem vagyok más, csak egy nyomorék.

Az élet így oly nehéz,
Ám ha utánam nyúl egy kéz,
Lelkem ébredezni kezd, megrázza magát,
S máris útra kész.

A színpad már egy egész más világ,
Itt kinyílok, akár egy virág!
Itt szavak hátán szárnyalok!
Ilyenkor érzem, én is ember vagyok.

Gondolatok szárnya repít,
A vers szeretete hevít.
Akkor reám tapad minden fül és szem,
S ezt nem magamért, érted teszem.

Zelovits Gábor**Kit úgy imádtam**

Enyém lett ő egy teljes hónapon át
mikor megérkezett, még a lelke is sírt
teste szinte romokban hevert.
Kezem sokszor érinté törékeny árnyát
óvatosan, nehogy tolakodásnak
véltje, a sok lágy apró gondoskodást.

Kora sokkal idősebb volt, mint enyém,
de ez nem zavart, sőt boldoggá tett
a tanulási lehetőség.
Láttam testén a sok-sok emléket, de a
részánt törődés feledteté ezt.

Lassan előtört bensőjéből a szépség
vöröslő, vadító színe arcomra biborpiert vetít
Szinte minden gondolatom nem másé,
csak az övé, illata szinte belém lopódzék észrevétlen,
mint valami láthatatlan varázs, mit a sors
csak nekem rendelt már oly rég.

S egy szellős reggelen rájöttem, mikor előtte álltam,
s csodáltam, megszépült ő, ragyogott kívül-belül.
Fénye, illata a régi volt, teste maga a tökély.
Igen, ő volt a gyönyörű, enyhén vöröslő cseresznye,
kétajtós, mives barokk szekrény!

Kertész Pálné**Simek Valéria**

Igéző tájakon szépek a lelkek:
Fenyőerdőben, Bakony tiszta ölen,
Békét sugallnak és jótékony csendet
a fák, vadvirágok, mint sűrű tömjén.

Úgy árad szét Csernyén, házak udvarán,
szívet melengetve, jóságot osztva.
A Bakonyból hull e kegyelem talán,
hull, mint bő táplálék, mint égi manna.

Átlényegül itt a hűséges költő,
ráfonódik a hegy, a fenyőerdő,
örömteli édenkerti állapot.

Nem vágyik el, nagyváros nem csábítja,
szelíd halk verseket zeng kötetszáma,
csigaházában várja a holnapot.

Radolfi Adél**Barátomnak**

Emlékeimben gyakran fel-felbukkansz,
Óvatos, nesztelen lépteidet szinte látom, hallom,
Ahogy finom lényeddel elmémbe átsuhansz.
Egyedi, különleges ember vagy, vallom.

Kedvességed fénylő egén –
Jóságos mosolyod szikrázik,
A kitartó türelem kezén –
Áldott személyed hintázik.

Egyszer előre, máskor hátra araszolsz –
De nem adod meg magadat.
A gonoszra is jósággal válaszolsz,
Ez ad neked hatalmat.

Nemes lelked, tapintatos modorod
Ritka, csodás ékszer lehetne –
Amit sok – sok jóra való ember,
Magára tűzve büszkén viselhetne.

Szekér Istvánné**Nyári gondolatébresztő**

Vártad-e már Te is a forró nyár ó-aranyát,
 Zsongító, bődítő illatát, színek garmadát?
 A gyümölcsök édes, kihagyhatatlan zamatát?
 Érezted már az akác és olajfa illatát?
 Elmerengve figyeltél-e ringó búzatáblát?
 Kívántad-e már, hogy ó ne múljon el, soha el:
 Pipacsok pirosa és a búzavirág kékje,
 Kamilla fehére, a mezők színpompás éke?
 Kora reggeli Napfelkeltét láttál már te is?
 És a bíborszínben tündöklő Naplementét is?
 Tejszínhab felhőket azúrkékség bárszonyán is?
 Megfigyelted már valaha szöcskék szökkenését,
 Méhek döngicséjét, pici gyíkok pihegését?
 Rádöbbszéntel-e arra a mérhetetlenül sok
 Ékszerre, melyet Teremtőnk a lelkünkre rakott?
 Felmérted-e valaha az energiák harcát:
 A mennydörgéseket, a villámok cikázását?
 Becsülsz már te is a hús vizek csobogását,
 Szél suhanását, a fáink enyhet adó lombját?
 Csodáltad-e már meg a nyári est meleg szavát?
 A briliánsként felragyogó csillagok hadát?
 Hallgattál-e tücsökzenét, madárdalt eleget?
 Felfogtad, hogy mi mozgathat gólyát, fecskét, legyet?
 Gondoltál-e rá, mi mozgatja ezt a Világot?
 Ha nem, hát ne keseredj, egyszer majd csak belátod.
 A világon mindenkinek csakis jól kívánjunk,
 Mert, ahogy a „most”-ban élünk, olyan lesz világunk.
 Gyönyörű nyár, gyermekek csilingelő kacaja,
 Amíg élek, jól tudom, nem feledlek el soha.

Ulrich Éva**Feléd ragyog**

Szeretlek még mindig,
 Hogy is mondjam el,
 Amit most érzek,
 Sosem múlhat el.

Ahogy telnek a napok,
 Folyton csak rád gondolok,
 S a szerelmes szívem,
 Most csak feléd ragyog.

Feléd ragyog,
 Mint gyertyának a fénye,
 A lángja forró,
 Mint a testem vére.

Szeretném, ha enyém lennél,
 S kell nekem, hogy veled legyek,
 Míg élek itt a földön,
 Ígérem, hozzád hű leszek.

Azurák Mihály**Pinceillem**

Ha pincébe belépsz,
 Oda meghívott vagy,
 Tarts be néhány szabályt,
 Várt vendég így maradsz.

Köszönj illendően,
 Hangos szót ne hallass,
 Alvó isteneknek
 Nyugtát ne háborgasd.

Füstölni nem illik,
 Érdeklődni igen.
 Kérdezni művészet,
 Válaszra is figyelj.

Borról sokat tudhatsz,
 Hagyd a gazdát szólani
 Tudásod magvait,
 Lesz módod elszórni.

Cseppenként kóstolgass,
 Száz kortyot ne sorolj,
 Hibás bort ne dicsérj,
 Szóban meg se torold.

Hordót ne kopogtass,
 Ez a gazda dolga.
 Ne számold literét,
 Ne is kérdezd soha.

Nyitott barátsággal,
 Essen sok szó borról,
 Emlékbe is vihatsz
 Palacknyit a torról.

Lepsényi Bálint**Adj, Uram...!**

Adj Uram békességet e földön,
 Ne engedd, hogy a nagy egész darabokra törjön!

Adj Uram a hontalannak fedélt,
 Legyen hol lehajtani árva fejét!

Adj Uram a csüggedőknek kitaratást,
 Hogy nyerjenek türelmük által megnyugvást!

Adj Uram a békétleneknek békét,
 Hogy megtalálják életük értelmét!

Adj Uram a betegeknek gyógyulást,
 Hogy nyerjenek Általad életükre áldást!

Hozzád fohászkodunk, nincs más reménységünk.
 Adj szép karácsonyt minden teremtményednek
 Kegyelmes Istenünk!

Udvardi János**S hogyan tovább, Magyarország?**

Magyarország a trianoni tragédia, az ezer éves magyar birodalom széthullása után szükségszerűen sodródott bele a 2. világháborúba, utána pedig a szovjet érdekszférába került, és azóta sem képes igazán magára találni. Hogyan szedhetnénk végre össze magunkat az összezsugorodás, a vesztes háborúk, a szocializmus negyven éve és az azt követő újabb elvesztegetett húsz év után?

Mi is az a szocializmus?

Az így nevezett rendszer valójában utópista kiindulópontú diktatórikus államkapitalizmus volt, és 1956 után populistább színezetet vett fel, de a viszonylagos életszínvonal-növelést sem volt képes fenntartható gazdasági fejlődéssel megalapozni. Ez a rendszer egészében véve az újkori történelem legnagyobb zsákutcájának nevezhető.

Létrejöttének oka nyilvánvalóan az elmaradottságban, a polgári fejlődés megkésetttségében keresendő. Ideológiájának alapjai már a reneszánsz idején megjelentek, majd a francia forradalom jakobinus irányzatában és a párizsi kommunben politikai cselekvésbe is torkolltak. Karl Marx a XIX. században, a korai kapitalizmusban megjelenő nagyipari munkásság helyzetét elemezve dolgozta ki a Tőkében az új ideológiát, melynek cselekvési programját a Kommunista Kiáltványban fogalmazta meg. Ez a gondolatrendszer a munkásosztály hatalomra kerülésének szükségszerűségére épült. Egyoldalúságát, elhibázottságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy jóslatával ellentétben egyetlen polgárosodott országban sem valósult meg az ún. munkáshatalom.

Ehelyett viszont Vlagyimir Iljics Uljanov Lenin vezetésével az európai fejlődéstől végzetesen lemaradt, félféudális Oroszországban ment végbe 1917-ben az ún. szocialista forradalom, és a létrejövő új rendszer a tervezettnél sokkal barbárabb módon, a sztálini diktatúrában, hadikommunista alapon valósult meg. Oroszország óriási áldozatokkal és nyugati segítséggel megnyerte ugyan a 2. világháborút, de 40 év alatt teljesen elveszítette a békét. Nyugati szövetségesei 1945-ben, megrettenve az állig felfegyverzett nagyhatalomtól, önmaguk fedezésére átengedték a Szovjetuniónak Kelet-Európa kis ütközőállamait, amivel Európa azóta is leküzdhetetlen megosztottságának előidézőivé váltak. Ezekben, a Szovjet Hadsereg által évtizedekig megszállt kis országokban a vazallus kommunista pártok erőszakkal, megfélemlítéssel, csalással szerezték meg a hatalmat.

A szocializmus, melynek a leninizmus szerint a kommunizmus az elérendő fejlett formája, népi, azaz állami tulajdonba vette a termelőerőket, névleg a munkásosztályra és a vele szövetséges parasztságra ruházta a hatalmat, és ún. tervgazdálkodást vezetett be államkapitalista módszerekkel.

Állítása szerint egyszer s mindenkorra megszüntette az embernek ember által való kizsákmányolását, és fokozatos, közeledést ígért a kommunizmushoz, amelyben majd mindenki képességei szerint fog dolgozni, és szükségletei szerint részesül a megtermelt javakból. Ma már nevetségesnek tűnnek ezek a hozzá nem értő emberek által, íróasztalok mellett kiagyalt naiv, utópikus dogmák, de a Rákosi- és a Kádár-korszakban nem volt ajánlatos nyilvánosan kétségbe vonni őket.

Nyilvánvaló, hogy az ilyen primitív, voluntarista rendszerek bukása csak idő kérdése volt. Az ún. szocializmus minden megvalósult formája csak a megfélemlített és megtévesztett dolgozó osztályokra támaszkodó parancsuralmi rendszer volt, amelyet gazdaságilag csak addig tudott fenntartani az új uralkodó réteg, amíg volt mit elvenni másoktól: a gyárosoktól, az értelmiségitől, a kisiparosoktól, a kulákoktól, végül pedig az egész parasztságtól, mígnem a lakosság többségét kiszolgáltatottságba, proletársorba taszították. Hosszú évtizedekre megakasztották ezzel a széles körű, szerves, polgári fejlődést. Szakértők szerint Magyarország a 30-as években, minden problémájával együtt is, kevésbé volt lemaradva Ausztriától, mint ma.

A történelmi tapasztalattal és a józanésszel is ellenkezik az, hogy egy országban teljes, önkényes hatalomátvételre kerüljön sor azzal a módszerrel, hogy a megcsonkított és háborúk által kifosztott ország minden szociális bajáért a régi uralkodó osztályt tegyék felelőssé, hogy erőszakkal elvegyék tőle a hatalmat, és azt a legszegényebb, megfelelő kulturális, politikai, közigazgatási tapasztalattal, tudással nem rendelkező emberekre ruházzák. Nyilvánvaló lehetetlenség az, hogy az ipari és agrárproletárság képes legyen érdemi hatalomgyakorlásra, vezetésre. Ilyenkor a háttérben mindig nagyszabású manipuláció húzódik meg.

A legyengült és legyengített országban a magyar dolgozók helyett valójában más, felkészültebb, tőkeerősebb embercsoportok kormányozták az ország hajóját, akik az államosítás és a téjeszesítés révén megszerezték az ellenőrzést az egész magyar gazdaság felett. Ez a folyamat a legmagyarabb osztály, a parasztság tönkretételével vált teljessé. A hatalomátvételt a nemzeti hagyományok és az egyházak elleni harc, valamint a média kisajátítása is segítette.

A titokban előkészített formális, jogi rendszerváltás után a leplezett államkapitalizmust nyílt vadkapitalizmusra

cserélték a hatalmasok, és ezzel utat nyitottak az ún. rablóprivatizációnak.

Természetesen elkerülhetetlen volt az elsődleges tőkefelhalmozás, de az nem igaz, hogy Magyarországon nem volt nemzeti tőke. A privatizáció során ezermilliárdok tűntek el a nemzeti vagyonból, és termelőerőink, piacaink túl nagy része került idegen kézbe.

A szocializmusban egy rövid időre felemelt, majd teljesen magukra hagyott proletár tömegek, köztük az értelmiség nagy része is, nagyon nehéz helyzetben van a magyar maradék gazdaság gyengesége, a hosszú évekig regnáló posztkommunista-álliberális, kollaboráns kormányok felelőtlensége, az országra és a családokra erőltetett adósrabszolgaság miatt.

Kertész Pálné

Jó emberek között

Szerencsémnek köszönhetem,
Hogy itt élhetek Mórton,
sem Pesten, sem Debrecenben
nem volt ily kegyes sorsom.
Ha a jó szót, segítséget
nagy halomba rakhatnám,
elérnék a magas eget.
Hitetlenül néznek rá,
bár tiszta szívből mondom,
elismétlem ezerszer,
itt Isten áldotta Mórton
terem ennyi jó ember.

Újrakezdés, fészekrakás
vállunkon nehéz kereszt,
de segítség és pártfogás
mindig jókor érkezett.
Viszonzásul nem kérek mást:
köztünk béke legyen,
csak egy mosolyt, egy kézfogást,
egy forintot jelképesen.
Hűséggel él a gondolat,
nagy családhoz tartozom
hol nem talállok rosszakat.
Elkerülnek? Nem tudom.

Viehmáné Frey Ibolya

Cicamama gondja

Szegény cicamama, elfogyott a teje,
Honnan kap most tejet éhező picije?
Átfutott a Riskához, hogy adjon neki tejet,
De Riskának még nem volt, hisz még nem evett.
Futott hát a mezőre, hogy szénát kérjen,
Ott még nem arattak, így szénájuk nincsen.
Futott gazdájához, küldjön aratókat,
Hogy szénát kaphasson, mit majd Riskának ad.
Riska a szénáért tejet ad cserébe,
Amit ő megiszik nagy vígan ebédre,
És mire hazatér, lesz már teje újra.

A gazda megszánta hűséges macskáját,
Felkapta hát gyorsan jó éles kaszáját.
Aratta a szénát, szedte is a macska,
Szaladt istállóba, s a jászolba rakta.
Befalta azt Riska, tejét odaadta,
Ni csak: macskamama egy szuszra megitta.
Aztán uzsgyi, futott haza, a kosárba,
Hol az éhes lurkó nagyon-nagyon várta.
Rá is tapadt nyomban az anyja hasára,
Mohó éhségének alig volt határa.
Lábacskái anyja hasát dagasztották,
De ez nem zavarta a boldog, nagy macskát.
Végül a kiscicát elnyomta az álom,
Ám egy tejcseppecske ott maradt a szájon.
A fáradt cicamama békésen dorombolt,
Segítő barátaira hálásan gondolt.

Azurák Mihály

Üveges tánc

Tündéri lányok
Járják a táncot,
Fejükön inog
Borral a palack.

Lélegzet szorul,
Lélek is borul.
Kevesen látják,
Készül a siker.

Keserves próba,
Kemény, mit rónak.
Feszülő testben
Kopog a siker.

Tánc lépte gyorsul,
Arc, mosoly torzul.
Sok ez a jóból,
Zokog a siker.

Pattogó rigmus,
Botlik a ritmus,
Áztató borban
Piheg a siker.

Ledőlt a darab,
Padlón a palack.
Ripityára törve
Csillog a siker.

Tündéri lányok
Ropják a táncot,
Fejükhöz tapad
Borral a palack.

Abonyi Ria: „Cica”

Marika meggyógyul

Egyszer volt, hol nem volt, nagyon régen történt, amikor a Bodrog és a Tisza összefolyásánál, a Nagykopasz – hegy belsejében lévő palotában még tündérek laktak. Ezek olyan tündérek voltak, hogy nappal még senki sem látta őket ezer éve. Éjszaka jártak le fürödni a Bodrog folyóba, meg a Zsaróba, a Bodrog bal partján, a régi zsidó temető fölött ömlött Bodrogba. A Zsaró partján gyönyörű tisztás volt, szép zöld pázsittal és ott a tündérek éjjel táncoltak és énekeltek a hold fényében. A hold gyönyörködött a táncukban és énekükben.

Egy fiú mesélte a többieknek, hogy éjfél előtt, mikor megjöttek a halászatból, és kikötötték a csónakot a Bodrog partján, arra lett figyelmes, hogy a Zsaró felől vagy száz tündér repült a Nagykopasz-hegy felé. Egy másik fiú azt mesélte, hogy látta, amikor a tündérek csónakokkal eveztek a két Tisza- híd közé. Ott fürödtek ruhástul. Mert ti még nem láttatok ilyen csodát!

Ezek a tündérek, ahogy kijöttek a vízből, száraz volt ruhájuk, a szárnyuk, és már repültek is a palotájuk felé. Csodálatos palotájuk volt a hegy belsejében. A bejáratot emberfia még nem látta, csak ők tudták a bejárat pontos helyét, azt rajtuk kívül más nem láthatta. Voltak olyan fiúk, meg lányok, akik többször is körbejárták a hegyet, keresték a palota bejáratát, de nem találták.

A Nagykopasz-hegy mellett, ahol a gyönyörű szőlőterületek voltak, lakott egy kisházban egy több mint százhusz éves anyóka, aki még ma is használja a szőlőjét. Ő mondta, egyszer régen fiatalabb korában, éppen hogy betöltötte a nyolevanadik életévét, ő járt a palotában. Nem fogjátok elhinni, mondta, de ott minden színes üveg, meg kristály volt, ami olyan fényt árasztott, mint a nap, meg a csillagok a holddal együtt az égen. Ott látta, hogy a palota egyik oldala tele van aggatva segélykérő levelekkel, a másik oldala meg a hálaadó levelekkel.

Mikor ott járt, éppen nála volt az okuláréja is, így elolvasott belőlük egyet-kettőt.

Az öregasszony elmondta, hogy az ott élő tündérek csodatevők voltak. Mindenkinek a segítségére siettek, ahogy tudomásukra jutott, hogy valaki bajban van. Volt a tündéreknek a Bodrog partján egy postaládájuk, ahová várták a leveleket. Felváltva mentek a postaládát üríteni. Többen lesték a tündéreket, de nem tudták őket kilesni. Az egyik fiú mondta, ő arra lett figyelmes, hogy kinyílik a postaláda ajtaja, a leveleket kiszedi valaki, majd bezáródik, a levelek a magasba emelkednek, és repülnek a Nagykopasz-hegy irányába, de ezen kívül nem látott semmi mást.

A postaládáról sokan tudtak, így jutott el a híre a Sanyi gyerekekhez is, aki húgával, Marikával és nagymamájával élt együtt a Tisza partján egy régi nádfedeles házban. Ő már nagyfiúnak számított, egy éve volt csak hátra az iskolából. A húga éppen kijárta a második osztályt, és jött a nyári szünet. Közben megbetegedett. Lázas lett, és sokat köhögött. Sanyi állandóan a húga mellett volt, rakta a vizes kendőt a beteg húga homlokára, de semmi sem segített rajta. Nem evett, csak köhögött, lázasan feküdt az ágyban.

A harmadik szomszédban volt egy idős néni, aki azt mondta Sanyi nagymamájának, - Te Teri, a Marikának sok kecsketejet kellene innia, attól meggyógyulna. Sanyi a közelben volt, és hallotta a beszélgetést, arra gondolt, hogy mindenáron szerez kecsketejet, és meggyógyítja vele a húgát. Akár hiszitek, akár nem, egy egész nap csak az után érdeklődött, hogy kinél van fejős kecske, de sehol sem talált. Ekkor találkozott a két ismerősével, akik azt mesélték, hogy ők már látták a tündéreket repülni, meg úszni, és az ő öreganyjuk már járt a palotájukban is, és beszélt a sok-sok levélről, a Bodrog partján lévő postaládáról, amit a tündérek naponta ürítenek. Biztatgatták Sanyit, írjon leveleket a tündéreknek, azok biztosan segítenek.

Akár hiszitek, akár nem, Sanyi azonnal nekiállt a levélírásnak. Levelében szépen megszólította a tündéreket, és elpanaszolta bánatát, a beteg testvére miatt. Hosszúra sikeredett a levél, mert Sanyi még azt is beleírta, hogy ha neki lenne egy fejőskecskéje a Tisza partján, minden nap szedné a friss fűzfa zöldjét, és friss vízzel itatná. De sajnos nincs pénze, amiből kecskét vehetne. Nagyon kérte a jótevő tündéreket, hogy segítsenek meggyógyítani Marikát. Hálából már előre megígérte, hogy mindig jó fiú lesz, rosszat soha nem fog tenni, csak segítsenek. Már vitte is a frissen írt levelet a Bodrog-parti postaládába. A tündérek még aznap este elolvasták a levelet.

A palota nagytermében állt egy nyárfából készült asztal.

Annak a tetején volt a mindent látó üveggömb. Belenéztek és látták, amint a levél írója éppen egy vizes kendőt tesz Marika lázas homlokára. Azonnal döntöttek.

Láss csodát! Mi minden történt azon az éjszakán!

Sanyi korán reggel, mikor felébredt, kiment az udvarra, nem hitt a szemének, mert a nagy árnyékot adó eperfa tövében ott látott egy kis házikót. Odament, kinyitotta a faház ajtaját, és látta, hogy van benne jászol, a falon szénarács, tele szénával, egy faláda tele csöves kukoricával, mellette egy sajtár ivóvíz, és a jászol előtt egy szép nagy fejős kecske. Azt hitte, hogy álmodik. Hallotta, hogy a kecske mekeg, és közben ropogatja a csöves kukoricát.

Nagy volt az öröme, mindjárt szaladt a nagyanyjához és Marikához, hogy elmondja a jó hírt, a csodát. Azonnal készülődött a fejéshez. Megmosta és megtörölte a kecske tőgyét, és a sámlira ülve megfejte a kecskét. Lett több mint egy liter tej a zománcos fazékban. Tiszta fehér vásznon megszűrte, és egy bögrével már vitt is belőle Marikának. A kis húga boldogan kortyolgatta a friss tejet, oltotta vele a szomját, és csillapította a lázát, majd el is aludt. Sanyi boldogan nézte a kis Marikát, amint jóízűen aludt. Aznap még többször is megittatta. Így estére elfogyott a tej. Jókor, mert a kecskét este is fejni kell. Este is adott több mint egy liter tejet. A friss tejtől Marika egész éjjel jól aludt. Reggelre elmúlt a láza, Sanyi immár boldogan ment fejni a kecskét, és itatta, itatta vele Marikát.

Már augusztus közepe volt, mire Marika meggyógyult. Boldog volt. Megköszönte a testvérének. Először a kecskét nézegette és simogatta meg. A tenyeréből etette. Már a nagyanyjának is tudott segíteni a konyhában, az udvart is felseperte a Sanyi által készített nyírág seprűvel. Nagyon boldogan tett mindent a ház körül, és Sanyival együtt készülődtek az iskolába. Mindent beraktak a táskába, és várták a szeptember elsejét, a tanítás megkezdését. Addigra Marika jól megerősödött.

Egymás kezét fogva indultak el az iskolai megnyitó ünnepségre. Az első tanítási nap délutánján Sanyi egy hosszú levelet írt a tündéréknek, amelyben részletesen megírt mindent, hogy mi történt, és hogy mindent nagyon szépen és hálásan köszön. Sietett a levéllel a postaládához, hogy még aznap este olvashassák a tündérek. Sanyi arra gondolt, hogy az ő levele is felkerül a palotában a falra, a hálaadó levelek közé.

A mesémet úgy kezdtem, hogy egyszer volt hol nem volt, hát ez bizony így volt, aki nem hiszi, menjen el Tokajba, és a Tisza-parti nádfedeleles házban keresse meg Sanyit és Marikát, meg a jószágos nagyanyjukat, ők még többet is mesélnek, mint amit én itt feljegyeztem.

Szekér Istvánné

Az életem

Az életem egy platánfa levél,
Mit elsodor a zúgó őszi szél.
És eshet eső, hullhat rá a hó,
Ő nem bomlik le, nem avarlakó.

Ám barna lesz és kemény levél,
Mit tovagörget mérgesen a szél.
Majd felkap, és a pocsolyába szór,
A sáros levél onnan is kiszól:

Ember! Elmondom titkomat
Neked:
Szabadulni tőlem csak akkor lehet,
Ha porrá égeted a testemet.
De nem éred utol a lelkemet.

Tudd azt is Ember! És ne feledd el!
Hiába viselkedsz gyűlölettel.
Ezerszer égetsz is el engemet,
Nem tudod elégetni lelkemet.

Ulrich Éva

Harcolj mindenért

Harcolj mindenért,
Amiért csak lehet,
Küzdj a szerelemért,
Ameddig csak lehet.

Ne engedd, hogy elszálljon,
Mint egy múltó pillanat,
Hagyd, hogy beléd költözzön,
Akár egy perc alatt.

Hisz a szerelem olyan szép,
Gyönyörű és csodás,
Átölel, mint a fény,
Csupa ragyogás.

S ha már veled van,
Soha el ne engedd,
Életed végéig a lángja,
Égjen mindig benned.

Wirth Sándor

Költözöm

A betyárbútort berakom,
a Göncöl szekerére.
Az öreg kost meg befogom,
a nagymedvét melléje.

És a kaszást is elhívom,
megtolni a szekeret.
Sánta Kati hoz utánunk
elegendő kenyeret.

Úgy megyünk a hadak útján,
napkelettől napnyugtáig,
Köd hátán is ereszkedünk,
majd az első vulkánig.

Felfogadom ott kocsisnak,
majd a kénes ördögöt.
Villámokkal csapkod majd ő
úgy, hogy csak úgy mennydörög.

Abonyi Ria: Szerelem

Czipperer Diána**A Kárpátok gyöngye**

Úgy ragyog, akár a nap – legtöbben mégsem ismerjük fel. A Bice-Bóca Egyesület most megtapasztalta, átélte, érezte. Őt feledhetetlen nap a történelmi Erdély szívében: az összetartozás jegyében.

A keddi fél kilences indulást nem tudtuk tartani – ahogy az várható volt. A berakodás kicsit nehezebb volt, mint ahogy terveztük. Zoli bácsi, az állandó gépkocsivezetőnk tudta a dolgát... Negyven ember csomagját kellett beraknia a buszba. Ezzel nem is lett volna éppenséggel gond, csak hat kerekesszéket is el kellett juttatni Csíksomlyóra. Na, igen, ez már nem volt olyan egyszerű feladat!

Zoli bácsi felvette fehér festőruháját, bár nem a mázolóshoz öltözött fel ilyen precízen. Bemászott a buszba, vetődött, csúszott, mászott és rakodott. Indulás előtt még az áldást is megkaptuk Leopold atyától.

Köszönjük mindazoknak, akik imádkoztak a jó időért, mert megjött Erdélybe is, vagy talán mi vittük magunkkal. Nem is fontos, a lényeg az, hogy jócskán megdőlt a csíksomlyói hőmérsékleti rekord. A nyári átlaghoz képest (16 fok) minden nap 30 fok feletti napokra ébredtünk. A meleg ruhákra – amelyeket jócskán pakolt mindenki – nem volt szükségünk, szerencsére.

A valódi csoda viszont csak ezután következett. Nem csak gyönyörű helyeket láttunk egy idegen országban, nem csupán kedves emberek fogadtak minket Székelyföldön, több volt ez annál. Bőjte Csaba csíksomlyói házában töltöttünk három csodás napot: hihetetlen érzés volt. Megtapasztaltuk azt, amit sokan egész életükön át nem ismernek fel: mi is a valódi összetartozás.

„Határon túl, de mégis magyar” – ez volt utazásunk mottója. Több mint 800 km-re voltunk hazánktól, mégis otthon éreztük magunkat. Ami egykor hozzánk tartozott, ma is a miénk. Az ott élő székelyek nem felejtettek, magyarok maradtak. A távolság nem volt képes legyőzni a magyar szívet. Sok „bócának” ezt az élményt is nehéz volt feldolgozni. Érezték, hogy ez valami igazán különleges dolog, megmagyarázni azonban nem lehetett. Ezt valóban érezni kell. Nekünk sikerült.

Bőjte Csaba házában – ahol árva és hátrányos helyzetű gyermek együtt él - pedig első ízben megvilágosodtunk. Itt tapasztaltuk meg azt az érzést, ami a Bice-Bóca Egyesületet is áthatja, viszont „részrtvevő megfigyelőként” most meg is értettük. Nehéz ezt egyetlen szóval kifejezni, hiszen a szív szavát nem mondani kell, hanem érezni. De mégis, talán azt mondanám, ez volt az összetartozás. Az igazi kötelék, ami egy közösséget családdá kovácsol.

Sokszor mondták már Helgának, hogy mi valójában egy igazi család vagyunk. Kívülállóként most mi is találkoztunk ezzel az érzéssel. Több mint nyolcvan gyerek lakik együtt a csíksomlyói házban, ez jóval nagyobb, mint egy család. Mégis azok, így együtt.

Hogy miért? Mert összetartoznak. Nem azért, mert egy helyről jöttek, ugyanolyan körülmények között élnek. A Bojtorján gondolatai csengnek fülemben ezeknél a szavaknál. Valóban mindannyian mások vagyunk, és mégis hasonlítunk - egy irányba igyekszünk.

Azt hiszem, a másik kulcsszó a kitartás volt. Éjjel utaztunk oda s vissza, és ott sem sokat aludtunk. Mégis figyeltünk egymásra, csapatként csináltuk végig utunkat. Egyik társunk esése után azonnal kiürült egy kettes ülés a buszon, hogy fájó térdét nyugodtan pihentesse. Mindenki egy emberként aggódott érte, de szerencsére nem történt komolyabb baj. Bár azt hiszem, évekig emlegetjük majd, ahogy azt a sok mindent, amit Erdély adott a Bice-Bócának.

A tordai sóbánya „cseppkövei” nem csak nekünk okoztak fejtörést. Idegenvezetőnk is elgondolkozott rajta, mi is a magyar megfelelője. Végül közösen megállapodtunk a „só (csepp) kő” kifejezésben. Ez mindig eszünkbe jut majd. Ahogy az is, hogyan indultunk minden nap útnak. A közös reggelineél az ima mellé székely asztali áldást kaptunk, és szerencsére kávé is mindig segítette ébredésünket.

Gyilkos-tó, Békás-szoros, Csíkszereda, Makovecz-templom, Szent Anna-tó, csíksomlyói kegytemplom, Szováta, Kolozsvár: a sóbányán kívül még ezeket ejtettük utunkba. Vagyis inkább megtapasztaltuk mindezt. Láthatósági mellényben hat tolókcával és húsz bózával átkelni a Békás-szoroson – azt hiszem, joggal mondhatom – nem volt egyszerű feladat.

Ahogy a bányában lemenni a sóval lerakódott lépcsőkön sem mondható mindennapinak. Idegenvezetőnk elmondása szerint még egyetlen Bice-bóca- jellegű csoport sem vállalkozott hasonlóra előttünk. De ettől vagyunk azok, akik. Nem egyszerűen egy közösség, hanem család. Helga tudja, mit vállalhat el velünk, nem ijed meg a kihívásoktól.

Oda-vissza éjjel utaztunk, csupán három éjszakát töltöttünk ágyban. A Kárpátok szívében nem volt minden bokrban nyilvános WC, és az ülések sem hasonlítottak a jól megszokott pihe-puha ágyunkhoz. A busz azonban nem a panasztól volt hangos, hanem a székely népmeséktől, és az úti beszámolóktól. Minden segítő

készült valami érdekességgel, valamint néhány bóca is vette a bátorságot, és mesélt a történelmi Erdély legendáiról, történeteiről. De hogy ezután se unatkozzunk, előkaptuk énekes füzetünket, és már énekeltük is a szebbnél szebb úti dalainkat. A székely himnusz volt a number one.

Azt hiszem, zarándokútunk Szovátán teljesedett be. Bőjte Csaba másik „otthonában” sok árva és szegény gyermek él, akik talán egész életük során sem kaptak annyi szeretetet, mint mi akár egy nap alatt. Mégis, úgy tudnak szeretni, ahogy az ember nem is gondolná. Ismeretlenként is bizalommal közeledtek felénk - ez kölcsönös volt. A sérültek tiszta szeretete párosult a gyermeki őszinteséggel. Éreztük, ahogy ezek az apróságok vágnak a szeretetre, törődésre, gondoskodásra. Kinyitották kis szívüket felénk, és mi hagytuk, hogy átjárja lelkünket a gyermeki szeretet.

Bár csak egy ebédnyi időt töltöttünk ott, nyomot hagyott bennünk ez a találkozás. Egy újabb gyöngyszem volt ez utunk során, amelynek fénye beragyogta hazautunkat.

Kétezer kilométer, öt nap, számtalan élmény: röviden így lehet összegezni utazásunkat. De a számok mégsem elegendők ahhoz, hogy kifejezzük vállalkozásunk jelentőségét. Mi átéltük és éreztük. Segítő és „bóca” együtt tapasztalta meg az élményt, kis családunk ismét meghallotta a szív szavát, ezúttal a Kárpátok ölében.

Radolfi Adél

Segítség! Kamaszok!

Ki önmagát még lázasan keresi-
Helyét a világban nem leli,
Kritikus, lázadó, pimasz-
Kérdezed ki az? - Kamasz!

A világ kis „pirinyó csudája”
Belenőtt a felnőtt ruhába,
A fejedre is ránőtt igaz...
Kérdezed ki az? – Kamasz!

Kalandok, barátok, szerelmek
Egyszerre mily fontosságot nyerne.
Szülőként háttérben maradsz –
Hogyha gyereked éppen kamasz.

Schnierer Kitti

Bűnbocsánat

Telnek a napok, de emlékembe égtél,
én mindig veled voltam akárhányszor főttél.
Fogtam a kezéd, s őriztem szívedet,
csókoltam a szádat, vigyáztam testedet.
Emlékszem ahogy rámnéztél, és suttogtál fülembé,
én tényleg hittem hogy veled leszek örökre.
Mikor mellettem aludtál, én mámorban úsztam,
s mikor kidobtál, utánad kúsztam.
Eldobtam a méltóságom, feladtam én mindent,
hogy neked adjam azt mi sírva dobog itt bent.
Sírok, rettegek, mert nem vagy már mellettem,
a Te nevedet írom a sötét fellegekbe.
Álmomban a szivárvány tetején sétáltunk,
s kezem fogtad, de lelöktek a rémálmok.
A magasból zuhanva az volt csak a fájdalom,
hogy földetérve nekem kellett csak felállnom.
Bocsánat, hibás vagyok, nem tagadok semmit,
fáj, hogy nem küzdöttem eleget, csak ennyit.
Sósak a könnyem, de édes az emléked,
nélküled felesleges az öregkort megérnem.
Te voltál, Te leszel az kiért mindig éltem,
most is a neveddel sírok a szélben.
Sajnálom, ember vagyok, egy gyarló halandó,
de mit mondjak még, hisz számodra a szavam nem
hallható.
Nem mondhatok többet, hisz előtted nyitott könyv
vagyok,
utálsz tudom, s megértelek nagyon.
Ez vagyok én, a legbűnösebb angyal,
kérek a sírom elé ne állj majd haraggal.

Viehmáné Frey Ibolya**Finálé**

Drága kincünk a Földanyánk
Igencsak beteg.
Váltóláza van szegénynek,
Rázza a hideg.

Nem csoda, hisz soha senki
Nem vigyázott rá,
Most láthatja mindenki majd
Ennek a kárát.

Talajt fogó erdőinket
Kipusztították.
Védelmes bozótokat
Mind kivagdosták.

Építik a házakat, mit
Elmos majd a víz,
Mert az ember szabad utat
Engedett neki.

Mihez hozzányúl az ember,
Rögvest odalesz,
Akár föld vagy akár égbolt,
Nincsen kegyelem.

Házak dőlnek, vadak hullnak,
Gleccser omladoz,
Nincs, mit átadj fiaidnak,
Ember. gondolkozz!

Ostoba az ember, kapzsi,
Ez a nagy hiba.
Finálóját e szép Földnek
Lassan megírta.

Kovácsné Babos Klára**Ajándék**

„Fehérek között egy európai”
Áttetsző forrás néma titkai,
Tiszta, frissítő hegyi levegő,
Szabad madár, kék égen lebegő.

Hibátlan, tervezett, tökéletes mű,
Arányos, értékes kívül-belül,
Csillogástól mentes, nemes anyag,
Éltető, vidító arany sugarak.

Komoly és megfontolt, bölcsen vidám,
Meg tudsz kapaszkodni kedves mosolyán,
Szívárványburkolat átölel mellette,
Az ég őt közénk jókedvében küldte.

Ulrich Éva**Valentin napra**

Újra itt a Valentin nap,
Mit is adhatnék neked,
Egy szál virágot nyújtok át,
Az mindent elmond néked.

Mondja el azt,
Hogy mennyire szeretlek,
Mennyire kívánlak,
Mennyire kereslek.

Suttogja el néked,
Hogy milyen szép a szerelem,
Ez lenne a legszebb ajándék,
Mit adhatnál nekem.

Bármerre visz a sors,
Én mindig veled vagyok,
Úgy követlek téged,
Mint égen a csillagok.

Azurák Mihály**Ösztönzés**

Állítsd meg Őt!
Kinek a bor szentsége kőbe vésetlen,
Ki torz lélekkel hamisat tölt palackba,
Igazak közt büszkén díszleg.

Állítsd meg Őt!
Kinek a bor álcázott kapzsiság csupán,
Ki a tisztesség hasznát mohón megtoldva,
Löttyért sűrű forintot kaszál.

Állítsd meg Őt!
Kinek a bor szitokszó, ártó nyavalya,
Ki a testnek százszor szűrt vizet hozsannáz,
Gonosznak mond méltó barátot.

Állítsd meg Őt!
Kinek a bor dicstelen tettek itala,
Ki gyakorta szaggat hitet, lelket, reményt,
Megfojtva, mi öröme termett.

De állítsd meg Őt is!
A tévelygőt, a kételkedőt, a tévhitűt,
A tapasztalatlant, a naiv tudatlant,
Hittel, tettel beszélj a borról!

Szólj: a templomi aranykelyhek titkáról,
a Föld zamataráról, a nap tüzes csókjáról,
az illatok, ízek fenségességéről,
a könnyed mámor felemelő örömről,

A bizsergő szellem fennkölt ragyogásáról,
a színek káprázatos kavalkádjáról,
szerelemről, barátságról, harmóniáról,
múltról, reményről, az örök körforgásról!

Igen, Állítsd meg Őt is!
Tudd és lásd:
borról szólsz, de életről beszélsz!
Biztass, bátoríts, taníts! Adj érvet, példát,
Egy éltető, szép barátsághoz!

Nuszpl Zsolt**Felismerés**

Megismerni valakit,
látni őt legjobb s
legrosszabb pillanataiban,
ez a tapasztalás...

Megszeretni valakit,
hagyni, hogy lásson
legjobb s legrosszabb
pillanatainkban...
ez valami egészen más...

Udvardi János

Petőfit olvasni, magyarként megmaradni

Mostanában, kerek évfordulóra való tekintet nélkül is, úton-útfélen Petőfi-verseket mondogatok. Szeretném, ha ezek minél több ember lelkéhez: szívéhez és értelméhez közelebb kerülhetnének.

Miért tartják őt, a rác származású apa és a tót anya gyermekét a magyarság legnagyobb költőjének? Még azt a kijelentést is meg lehetne kockáztatni, hogy olyan korszakos jelentőségű alkotóművész volt ő az irodalomban, mint akár Mozart a zenében. Zseni volt, akinek mindössze nyolc év alatt megalkotott életművéhez az európai irodalomban nagyon kevés fogható. Verseivel elérte azt, hogy a művészet és az egyéniség erejével nemzetet teremtett, eszmei és lelki egységbe fogta össze ezt a sokféle génnek által meghatározott Kárpát-medencei embertömeget. A nemzeti újjászületés, a reformkor és a szabadságharc idején ő tudta a legnagyobb erővel tudatosítani, és a legegyszerűbb pór kunyhójáig is elérve közkinccsé tenni azt, hogy ez a több ezer éves szögyökökre épülő magyar nyelv mennyire kifejező, mennyire alkalmas a költészetre, az emberi lélek minden rezdülésének megjelenítésére.

A költő „a lélek varázsainak mérnöke, akinek életünk teljességére, meghatározó, egyéniségformáló belső történéseinek kifejezésére „szabatos szava van”, aki képes arra, hogy kimondja helyettünk a kimondhatatlant. Az igazi költőnek olyan empátiakészsége, akkora szíve van, hogy abba mindenki „belefért”. Ő nem csak a saját fájdalmát és örömét tudja eldalolni.

Petőfi az, akitől mindig emberséget és magyarságot tanulhatunk. Kísérjük meg szavakba önteni műveinek a témáit: életszeretet, családszeretet, hitvesi szeretet, ember- és igazságszeretet, haza- és szabadságszeretet. Azt láthatjuk, hogy egész élete és működése ebben az egy szóban összegeződik: SZERETET! Milyen csodálatosan egybecseng mindez Pál apostolnak a szeretetről írt gondolataival! Valóban, hiszen, ha szeretet nincsen bennünk, senkik vagyunk, de ha képessé válunk a szeretet gyakorlására, biztos megtaláljuk lelkünk békéjét, életünk értelmét. Petőfi annyira szerette népét, hazáját, az emberhez méltó, szabad életet, hogy képes volt ezekért az életét is feláldozni.

Ő az, akinek a versei „szívárványi mámoros lelkének”, még ha úgy érzi is néha, hogy „a bánat egy nagy óceán”, s az öröm csak „az óceán kis gyöngye”. Ő az, akinek a földön a legszeretőbb anyja van, akinek reszket a lelke, ha eszébe jut kedvese, ha szép szemeinek esti csillagát bámulva nézik az ő szemei a merengés alkonyában. Ilyenkor még azt is el lehet felejteni, hogy „elhull a virág, eliramlik az élet”. Ő az, aki arra kéri a sorsot, hogy nyisson neki tért, hadd tehessen az emberiségért valamit, aki mélységesen felháborodik azon, hogy a népnek nincs joga, akinek arca szégyenben ég: szégyellenie kell, hogy magyar, mert „nálunk nem is hajnallik még, holott a nap másutt már úgy ragyog, és saját testvéreink azok, akik készítik reánk a gyász s gyalázat fekete mezét.” Ő az, aki arra hívja fel az új nemzetgyűlés tagjait, hogy olyan hazát kell végre teremteniük, ahol nem lesznek kiváltságok kevély, nagy tornyai.

Most, a XXI. század második évtizedében ismét nemzetük megújulása a tét. Nagy szellemeink, élükön Petőfi Sándorral, akik szeretik, hőn szeretik, imádják gyalázatában is nemzetüket, ma is meg tudják mondani nekünk, hogy mi a teendők. Olvassuk és hallgassuk nyílt szívvel és figyelmesen halhatatlan műveiket.

Klein Magda

A kerti padok védelmében...

Az egyik kertben két azonos méretű fapadon nézhetjük a sokszínű rózsákat és a sárga liliomokat. Borostyán lepte be a hátsó kerítésfalat. Mellette áll az egyik fapad, mely figyeli a szomszédból átugró cicákat, és a barackfa termését. Főleg a kemence füstös karéját mustrálja, majd a korsótartó farönköt. Szép lenne a rönk, ha épp korsókkal lenne telerakva, és finom móri borral koccintana a padon ülőkkel! De nem! A sors fintora: újra kihajtott a „nevesincs” farönk! Zöldell, leveleket hoz! Újra éledt! Ennél már csak az a szebb, amikor a barackfa alját a futóbab virágozva körbeöleli, átfutja, ha barackot nem is, de legalább zöldbabot terem gazdájának...

A másik pihenő, fapadon ülő vendég a kis szökőkút vízsugarát ámulja, a tegnap még magas vízsugár, ma már igencsak alacsony, mintha dugulna a rendszer?!

Többen észreveszik ezt a kerti tóban is, a szöcske, a szitakötő, a béka, a szúnyog, s támad a szél is, huzat van! Az aranyhalakból is fennakad néhány a most nyíló fehér tavirózsaikon. Mit tehet ilyenkor például a padon ülő szemlélő?! Segíti a halat, hogy mielőbb újra vízbe jusson, ne sérüljön a tavirózsa, és tolná arrébb a békát, nehogy még ő kapjon „varázspuszt”! Esetleg nézőként lehet cuppogni, topogni, tapsolni, ugrálni egy vagy két lábbal, vagy csendben mégis kívánni! Kívánni a természet egyik nyári pillanatát, amely a problémát úgyis megoldja.

S mi csak „ülünk a padon”!

Viehmanné Frey Ibolya**Vásár Móron**

Akkoriban még község volt Mór, csak jóval később lett város, hisz amiről írok az 1950-es évek előtt történt. Abban az időben a kalendáriumok végén feltüntették a vásári napokat, hogy hol és mikor lesznek. Ez mindenhol nagy esemény volt, de főleg Móron, mert itt még búcsú sem volt.

A legenda szerint azért, mert hagyták éhen halni a koldust.

Ezt a nagy napot várta már mindenki. Volt a községnek egy kisdobosa, akinek az volt a feladata, hogy járja az utcákat, nyakába akasztott dobjával, és minden hírt, eseményt tudtára adjon a lakosságnak. Nagyhangú embernek kellett lennie, mert a híreknek messzire el kellett jutniuk. Őtöle tudtunk meg mindent. A kutyaoltástól a vásárig. Figyelemfelkeltésül dobolt egy keveset, majd kikiabálta a hirdetnivalót:

- Tratatatam! Közhírré tétetik, hogy augusztus hó ötödik napján vásár lesz Móron. A vásár a megszokott helyen lesz, a Nacza saroktól végig a piac területén a Polgári iskoláig. Lesznek sátorosok, bazárosok, mézesbábosok, kelmeárusok és hasonlók. A mögötte lévő téren a Lánchos kastély felől találhatók majd a körhintások, hajóhintások, céllövöldések. A Községház felőli részen disznóra és baromfira alkudhatnak. A lovak és barmok kint a Vásártéren lesznek.

Azzal rácsapott egyet a dobra, ami a befejezést jelentette és ment tovább. Általában mindig egy csapat mezítlábas gyerek kísérte, nagy lármával. Az emberek, főleg a gyerekek és fiatalok nagy örömmel fogadták a hírt és várták a napot, még ha nem is volt sok költekezni valójuk az akkoriaknak, a látnivaló, a szórakozás, a nevetés, a vurstli, a zene, vásári tarkaság remek szórakozást ígért. A máskor néptelen utcák megteltek színes sokasággal, az árusok hangosan kínálták portékáikat, és számtalan különlegesség hívta-vonta az embereket, mint egy mágnes.

Szóval ez másfolyen nap volt, mint a többi, mert Mór egyébként csendes volt. Csak ünnepnapokon volt egy kis forgatag. Ilyenkor a lányok egymásba karolva sétáltak a korzón, ami a kistemplomtól a Polgári iskoláig tartott.

Akkoriban még földes utak és utcák voltak, de a korzó flaszteres volt. A fiúk távolabbról nézték a lányokat, akik úgy tettek, mintha nem is figyelnének rájuk. A fiatalok már akkor is el tudták dönteni, hogy ki tetszik nekik, de leszólítani abban az időben nem lehetett. A vásár erre is jó volt. A fiú vett egy tükrös mézeskalácsszívet a lánynak, ami helyette is beszélt és máris megvolt az ismeretség, ilyenkor ugyanis nem voltak a szabályok olyan szigorúak. A férfiak az állatokra alkudoztak, a nők pedig ilyenkor szereztek be a faluban egyébként nem kapható dolgokat, tehát a vásár fontos esemény volt kicsinek, nagynak egyaránt. A gyerekek máskor nemigen kaptak nyaláncságot, de ilyenkor még nekik is jutott valami apróság. A lányok mézeskalácsnyaláncot akasztottak a nyakukba, a fiúk mézes huszárt szorongattak, némelyek kézzel tekert stanecliben vitték boldogan az édességet. Népszerű volt a törökméz, és a ma már kevésbé ismert medvecukor, a bocskorszif, a süvegucukor, selyemcukor sőt, a krumplicukor is.

A gyerek körhinta lovai, hintói nagyjából megegyeztek a maival, csak nem motorral működött, hanem fölül köralakban volt egy padló, ahol járni lehetett, ott több tartórúd volt, és akinek nem volt pénze, az fölmehetett tekerni a hintát. Ha négy menetet körbetekert fent, ingyen mehetett egy kört, lent. Volt is rá jelentkező bőven. Egy menet ára egy forint volt, ez ma már nevetségesen kis összegnek tűnik, de akkor egy havi bér ezer forint volt. Annak idején még lyukas kétfilléres is volt.

Persze nem mindenki örült a vásárnak, főleg azok a szegények, akiknek semmire sem futotta s még egy apró vásárfiát sem tudtak venni a gyerekeiknek.

Ilyenek voltak Marcikáék is. A fiúcska 6-7 éves lehetett, és már előre kitalálta, hogy mit szeretne kapni. Apja látta fián a nagy készülődést és szomorúan latolgatta, vajon kevés pénzükkel hogyan tudná a fiát boldoggá tenni valami kis vásárfiával? Az anya ugyanezzel a gonddal küszködött. Csak Marcika nem gondolt a pénzre, ő lelkesen saját álmaival foglalkozott, így aztán igencsak vegyes érzésekkel indultak el otthonról. Ahogy közeledtek a vásárhoz, egyre nagyobb lett a zsvaj. A vevők és az eladók hangosan alkudoztak, a lányok sikítottak a körhintán, a fiúk kurjongattak a hajóhintán, és vadul vetélkedtek, ki tud átfordulni rajta, de Marcikát csak egy dolog érdekelte: a játékos sátor, azt kereste. Végül rátalált és szemeivel lázasan kutató az asztalon fekvő játékok közt. A szülei távolról és aggódva nézték, nehogy valami drága játékot válasszon, hisz azt nem tudnák megvenni. A kisfiúnak egyszer csak felcsillant a szeme, és rámutatott egy kis lovas kocsira: - Ezt akarom!- mondta. Az apa hamar megtudta az árat és feleségével szomorúan néztek egymásra. Ezt biztos nem tudják megvenni, de hogy mondják meg ennek a kisgyereknek? A férfi nehezen kezdte a magyarázkodást:

-Te már nagy vagy, Marcika, és okos. Megérted, amit mondok. Most nincs erre pénzünk, de meglásd, lesz neked még lovas kocsid, csak egy kicsit várni kell rá. Neked majd a Jézuska hoz, de ha Ő nem, akkor a nyuszi,

és ha ő sem, akkor én faragok egyet, de olyan lovat és kocsit, amilyent a világ még nem látott és úgy ki lesz pingálva, hogy sokkal szebb lesz, mint ezt Marcika hitte is, meg nem is, mindenesetre szipogni kezdett.

-Na, ne ríj, nem vagy te lány. Milyen katona lesz belőled, meglásd olyan szekered lesz, hogy odajár csudájára az egész utca. Senkinek se lesz olyan lovas kocsija, mint neked. Csak az Isten segítsen meg, gondolta magában és egy könnycseppet morzsolt szét az arcán.

- Még kisostort is kapsz mellé, de az olyan faintosan lesz megfonva, hogy még a király fiának sincs különbejezte be a férfi. –Jó lesz így kisfiam?

- Jó- válaszolta megvigasztalódva gyerek.

- Gyere, Marcika, - szólt ekkor az anyja. - Nézd, ebben a mézesbábos sátorban mennyi minden van. Válasszál magadnak valamit- bízta.

- Egy piros, kakasos nyalókát kérek,- szólt Marcika.

- Vedd el, lelkem,- simogatta meg szeretettel fiát az asszony, aki már egész jókedvű lett.

Mögöttük egy suhanc ment el és egy buta nótát dudorászott:

- Sej, haj, Suliga Jancsi, mennél jobban zörög a kocsi, annál jobban bög a csacsi, sej, haj...

Marcika csak nézte a fiút, ahogy dalolva tülekedett, majd az apjára tekintett kérdően, de az csak széttárta a kezét és így szólt:

Jókedve van- és mindannyian nevettek rajta.

Aztán még szétnéztek a vásárban, majd hazaindultak, Marcika már nem bánta, hogy majd csak később kapja meg azt a lovas kocsit, szívesen vár rá, gondolta, hisz így még nyalókát is kapott ráadásnak, a sok érdekes látnivalóról már nem is beszélve.

Igazán jól érezte magát, és vidáman danolászott az úton, a szülők nem kis örömeire. egy pillanatra mindannyian megfeledkeztek a bajról, gondról, szegénységről, csak a fiúk ragyogó arcát látták, ami bearanyozta szívüket, és vidáman énekelték, most már együtt az előbb hallott nótát:

-Sej, haj, Suliga Jancsi, mennél jobban zörög a kocsi, annál jobban bög a csacsi, sej, haj...

Schnierer Kitti

Titkos levél

Köd van, eltakarja a föld összes mocskát,
csend és magány üli a hegyek ormát.
Szitáló eső mossa a fájdalomam, s halkan éneklek,
nélküled itt nincs helyem.
Emlékszem, emlékszem rád, már nem tagadok semmit,
hogy csókot loptam tőled a rózsakertben kint.
S halálos bűn volt ez, tudom nem tudhattad,
a levelet, mi titok volt a szél szárnyának adtad.
Édes szavaim most koporsóba hívták még fiatal testem,
s a köd az, mi frissíti emlékezetemet.
Emlékszem, emlékszem rád, ó te gyöngy, te mesebeli álom,
temethetnek, én holtan is karjaidba vágyom.
Titkos levél, de mit érzek már nem tabu,
kiátkozott az élők közül a szeretet nélküli falu.
Mert téged szerettelek, s te viszont szeretted,
te új férjet kaptál, engem élve eltemettél.
S szívem dobban, dobban még a végsőig,
visszatérek angyalként a nyári esőig.
Majd ablakodra szállok mint a köd,
s nem érdekel majd bánatos közönyöd.
Holtan is a tiéd vagyok, temethetsz ha akarsz.
Mi neked bűn volt, neked gyalázat,
az nekem virág, pompa, káprázat.
S a köddel írom le majd neked azt a titkos levelet,
ami végül a legszebb halálom lehetett.
S kezemben van, még szorítom,
a sűrű köddel fájdalomam csitítom.

Kertész Pálné

Így jó!

Így jó! Mindenki ellátja a dolgát,
forrón lüktet a városi élet,
nap mint nap érzem lázas pulzusát.
Rohan a hivatalnok, az ügyfél,
vállalkozó, a tanár és diák,
autók futnak, sürget az idő,
uszoda épül, kész a lovarda. –
Mint hulló csillag, rohan a jövő.

Így jó! Mindenki ellátja dolgát,
a karmester határokon túlra
vezényeli fűvöszenekarát,
földeken zöldül szép zsenge búza,
három műszakban zúgnak a gépek,
árura várva kamion zörög.
Verejték, siker ikertestvérek:
egyik múlandó, a másik örök.

Nuszpl Zsolt**Egy téli reggel gondolatai**

Kilépve az év leghidegebb évszakának sötétjébe, összedörzsölöd tenyeredet, majd elindulsz, mint már oly sokszor azelőtt. A hideget ezernyi apró tűként érzékeli arcod, hiába van sálad alá rejtve. Mikor az utcai lámpa fényénél hulló hópelyhek kecses útját figyeled, úgy érzed, valami különös esemény tanúja vagy. A reggel sötétje még mindent beborít, mindent ellep, de te érzed, hogy ez más, mint amikor a tavaszi illatok átjárják orrod; más, mint amikor a nyári Nap fénye arcodat érik; más, mint amikor az ősz színei szemedet gyönyörködtetik.

Lassú léptekkel haladsz előre. A lábad alatt ropog az éjszaka folyamán frissen lehullott hó. Óvatosan lépkedsz, mert szinte bűnnek érzed, hogy e minden tisztaságot képviselő felületet, e minden gondtól, rosszakarattól mentes dolgot lábnyomaiddal meg mersz bontani. Úgy érzed, tönkre teszed, felforgatod egységét. Aztán a következő pillanatban ráébredsz, hogy mindezt teljesen feleslegesen teszed. Már sincsenek messze e káprázat követői. Mindegyik egy-egy tökéletes, megismételhetetlen, megismerhetetlen képződmény. Lassan, könnyedén tartanak beteljesedésük felé. Hullanak. Sietnek, mintha minél gyorsabban el szeretnék érni elődeiket, kiknek sorsa már bevégeztetett. Sietnek, mégis fájdalmasan lassan peregnek. Mintha tudnák, hogy ez a sorsuk, ám mégis félnének eszerint tenni. Mintha tartanának a beteljesedéstől. Mintha visolyogva lennének képtelenek végignézni önnön pusztulásukat. Mintha tudnák, hogy ez a helyes, mégis kérnének még egy percet. Egyetlen percet, hogy csodás és egyben rövid életük történetén eltöprengjenek. Ám erre nincs esély. Nem kaphatnak haladékat. Nincs menekvés, nincs visszaút.

Az utolsó pillanatokban megszállja őket a nyugalom. Ráébrednek, hogy nincs mitől tartaniuk. Ennek kell történnie, ennek kell bekövetkeznie. S nekik el kell ezt fogadniuk. Hogy ezt önszántukból teszik-e, avagy azért, mert nincs más választásuk, ki tudja? Végül minden ünnepélyesség nélkül egyesülnek majd társaikkal. Csodások, mégis halottak. Gyönyörűek, mégis üresek. Már születésük pillanatában tudják, hogy olyasmi fog következni, mely abban a rövid másodpercben, amikor eljön, már megborzongató, ijesztő, rémisztő lesz. Nem ők voltak az elsők, de az utolsók sem, s az utánuk következők sem az utolsók lesznek. Sokan jönnek még.

Ott lépkedsz közöttük, s egyszer csak ráébredsz, hogy feleslegesen aggódsz. Percek telnek csupán el, s minden ugyanolyan lesz, mint azelőtt, hogy arra jártál volna. Újra mindent belep a fehérség. Leplével befed, eltakar, megváltoztat, jobbra tesz mindent.

Te csak lépkedsz tovább. Mély árkokat vájva járod utad, s elgondolkodsz, jó irányba tartasz-e. Hogy arra mész-e, amerre kell, a jó célt hajszolod-e. De csupán egy másodpercre. Egyetlen egy, rövidke, múlt másodpercre. Nincs idő többre. Nincs, mivel reggeli utad véget ér, s te már az előtted álló napra koncentrálsz. Akár a munkahelyedre érsz be a kezedet dörzsölgetve a kinti hideg miatt, akár az iskola ajtaján lépsz át kipirult arccal, akár a boltba mész át, hogy bevásárolj aznapra, nem töprenghetsz tovább. Nem teheted. (Vagy talán már képtelen vagy rá?) Szeretnéd, annyira szeretnéd, de nem lehet. Kontaktusba lépsz másokkal, beszédbe elegyedsz velük, már nem vagy egymagad, s ezáltal már másvalaki vagy. Valaki mássá válsz. Akár a portásnak köszönsz a munkahelyeden, akár a tanárodtól kérsz elnézést a néhány perces késésért, akár az eladónak köszönöd meg a segítségét, kommunikálni kezdesz. Beszédbe elegyedsz, s így kiszakadsz elméd rejtekeiből. Kitépettetsz biztonságot nyújtó Elefántcsont Tornyodból. S egyúttal el is felejtet, miről elmélkedtél hosszú percek alatt. Elfelejtet, elrejtet elmélkedő valód a világ előtt, mert kénytelen vagy megfelelni valaminek, melyről nem is tudod, hogy micsoda, csak az tudatosul benned vele kapcsolatban, hogy neki megfelelően kell létezned, az ő normái szerint kell cselekedned. Úgy érzed, meg kell felelned neki. Egyszerűen háttérbe kell, szorítsd azon feled, mert nem lehetsz csupán szemlélője mindennek, mindezen eseménynek, mely körülöttesz zajlik, veled történik. Át kell élned, benne kell lenned, még ha sokszor nem is akarod. Még ha legtöbbször inkább elrejtőznél biztonságot nyújtó gondolataid mögé, tudod, hogy az talán abban a pillanatban jó lenne, de később már bánnád. Lehet, hogy soká jönnél rá, de az is megeshet, hogy már abban a pillanatban beléd hasítana az elme vészjelzője: „Jó, hogy velem vagy, de most inkább menj!” Mintha két feled lenne, melyek az idő előrehaladtával egyre jobban eltávolodnának egymástól. Vajon tudatosan teszed ezt? Akarattal rejtet el töprengő valód? Okkal zárod be agyadnak e részét, s okkal hajtod el kulcsát a legmélyebb tóba, hogy ott süllyedjen el, s lépje el a fenéken felgyült iszap? Tudod, hogy mit teszel okkal, s mit pillanatnyi döntés által?

Mikor belépsz a tanórára, egy másodpercig még elmélyedsz a gondolatok tengerében. Talán pont abban a másodpercben, amikor becsukod magad mögött az ajtót. Elmélyedsz gondolataid tengerében. Vagyis inkább elmerengsz a gondolataid tengerén. Kihajózol nyugodt hullámainra. Ringatózó csónakod még megpróbál a felszínen maradni, de aztán egy röpké pillanat alatt lesüllyed a mélybe, mintha valaki egy lyukat fűrt volna az

aljára abból a célból, hogy te ne elmélkedhess, ne töprenghess, s legfőképp, hogy ne tétovázhass. Döntésre kényszerít. Akkor, abban a pillanatban. S ha nem döntesz rögtön, helyetted teszi meg. S a csónak nem tér vissza, legalábbis másnap reggelig, amikor a szállingózó hópelyhek között lépkedve, a hóban gázolva ismét eszedbe nem jut. Újra eltöprengsz, újból rácsodálkozol, ismét végigpörgeted gondolataid hógolyóját képzeleted hóval befedett dombjain, míg egyre nagyobb és nagyobb nem lesz, egészen addig, míg teljesen ki nem bontakozik, de akkor újból eljön az a pont, ahol el kell eresztened, meg kell szakítanod kapcsolatokat, át kell őt adnod a következő reggelnek. Folyton-folyvást ismétled önmagad, s csak reménykedhetsz benne, hogy egyszer másképp végződik. Csak remélheted, hogy egyszer, egy hóeséssel tökéletessé varázsolt napon rájössz az okára, ráébredsz miéértjére. Csak remélheted, hogy akkor majd sikerül felderítened rejtélyeit, megfejteneid titkait. De addig még vagy százszor fel fogod tenni magadnak a kérdést: „Vajon csak én gondolkodom így?” S a válasszal, melyet adsz e kérdésre, igazad lesz, s egyben tévedni fogsz vele. Helyesen fogod megválaszolni önmagadnak feltett kérdésedet, s rossz választ fogsz adni rá.

De hogy ezen lehetőségek közül melyik fog megvalósulni, azt nem fogod tudni. Bármelyik választ is fogod igaznak vélni, nem leszel vele tisztában, hogy az-e a helyes. Nem fogod tudni. Talán sejteni igen, de teljes bizonyossággal állítani, hogy tudod, sosem mered majd, mert nem leszel biztos benne... nem lehetsz biztos benne.

Ám az is lehet, hogy mindez eszedbe sem jut. Lehet, hogy észre sem veszed őket. Lehet, hogy fel sem figyelve rájuk elhaladsz alattuk, miközben ők körbeölelnék téged, oly módon, mintha azért könyörögnének, hogy vedd észre őket, figyelj fel rájuk. És te csak mész, mész, sietsz. Nem érsz rá elmélkedni. Nem érsz rá gondolkodni. Nem érsz rá töprengeni. S talán nem érsz rá élni...

Tóth Gyula

Micó

A hatalmas koromfekete macska előbb tartozott a házhoz, mint én. A házamhoz épített fatároló volt a birodalma, a nyüzsgő egérnép legnagyobb bánatára. Naponta többször láttam egérrel játszani a kertemben. Az ajtó nyitására azonban mindig kerekét oldott. A kirakott tejet azonban mindannyiszor elfogadta, ha tisztes távolságba mentem. A türelmes törődésnek azonban meglett az eredménye. Az első hét eltelte után már kézből is elfogadta a nekiszánt falatokat. Gyönyörű selymes bundáját a második héten engedte először megsimogatni. Attól a perctől elválaszthatatlanul jó barátok lettünk. Reggelente már várt az ajtóban. Köszönésként hozzám dörgölődött és a simogatásomra azonnal, örömeinek adott hangot. Ragaszkodásának jeléül elkísért reggelenként a boltba, a szomszédjaim legnagyobb elképedésére. Az eladók néha cinkosan összekacsintottak a hátam mögött, amit a tükörből jól láttam. Mivel új vevő voltam, nevem nem tudván, hamar rám ragasztották a „Macskás” nevet. Az én kis barátom végig az ajtó előtt várakozott egészen addig, míg nem végeztem a vásárlással. Hetek, hónapok múlásával hozzá tartoztunk a bolti reggeli, rituális forgalmához.

Mind több eladó fogadta el a furcsa párost. S mind gyakrabban maradt meg egy-egy szalámi-vég, ami már nem annyira friss jelszóval, jó lesz a macskának! A gondoskodást és szeretetet visszahálálta hűséggel, ragaszkodással és rengeteg egér elpusztításával.

A nyári estéket kifejezetten szerette, ilyenkor a teraszon üldögéltem és a lenyugvó napot csodáltam. Micó pedig ilyenkor az ölembe ült és dorombolásával elandalított. Lágy dallamos hangján azt énekelte, hogy jó itt és nagyon szeretlek gazdim! Békesség és csend vett körül minket ezekben az időkben. Sajnos gyorsan múlt a nyár. Még a beköszöntött őszi időben sem próbált bekéredzkedni a meleg lakásba. Az egérszagú birodalmát szerette. Párási időszakban ezt osztotta meg a szomszédok Cilike nevű cicalányával. Az én kis barátomnak ezek voltak az utolsó, de legszebb napjai. Egy hideg ködös reggel előttem ütötte el az autó. Már szinte átért az úton, azt hitte biztonságban van, az autós meg sem próbált fékezni, majdnem bele-ment az árokba. A farkára ment a kocsi, és ahogy fájdalomtól visszafordult, a pofácskáját találta el a kerék. Szédelegve próbált felállni az árokból, ahova esett. Egyből láttam, hogy nagy a baj! Mégis bizakodtam, mert a macskák nagyon szívós állatok. Három napig feküdt, szinte mozdulatlanul. A negyedik nap reggelén kítámolygott a fatároló elé, rám emelte gyönyörű szemét, ami tele volt fájdalommal. Simogatásomra megpróbált még egyszer dorombolni, de csak egy artikulátlan hörgés tört fel a torkából. Aztán csak nézett azzal a csodás, csillogó szemével. Így búcsúzott tőlem! Könnyeimen keresztül alig láttam, ahogy bevonszolta magát a híd alá. Soha többé nem láttam. Elvesztettem egy drága kis barátot, aki csak hozzám tartozott.

A szomszéd néni panaszkodott, hogy Cilike elleni fog. Ha lesz közöttük egy fekete kis kandúr, azt elkérem tőle, mert mindig emlékeztet majd az apjára, Micóra!

Karlovits Gyula**Az ötvenkilencedik percben**

**Mert a szív és az ész,
Együtt mindenre kész,
Mindig előre nézz,
Légy merész,
Célhoz érsz.**

Bizony, ez a kis daljátékszöveg az evolúció hajtó erejének egyik legfrappánsabb megfogalmazása. A fenébe is Darwinnal, Heideggerrel, Sartre-val!

Az embert az állattól nem az eszköz használata, hanem az eszköz hordása különbözteti meg. Génállományunk mindössze négy százalékban tér el a csimpánztól. De mégis: Miben különbözünk mi magunk a csimpánztól?

A cromagnoni ember a semmiből tűnt elő, egy jégkorszak közepén, teljesen csupaszon, úgy 37.000 évvel ezelőtt, fajhatáron kívül minden más élőlénytől, genetikailag teljesen intakt módon, nem lévén sem utódja, sem boldog őse senkinek. Nem volt evolúciós termék. Nem élt rokonságban neandervölgyi kollégájával, akit viszont a közös élőhelyért folytatott harcban könnyedén lenyomott és kiirtott... Magassága több mint két méter, agytérfogata 2000 köbcentiméter felett, homloka magas, tekintete nyílt és értelmes, tartása büszke, csontozata finom és arányos. Őt nevezzük a modern embernek. Azóta folyamatosan degenerálódunk, tessék például engem megfigyelni!

De miért is bizonyult ő a győztesnek, vastag bundájú ősember ellenfelével szemben abban a farkas ordító hidegben? Mert alkotója, a nagy génebész manipulátor, elültetett valamit az agyában, olyasmit, ami addig soha sem létezett az élővilágban: az alkotó fantáziát, a tervezés képességét. Az állatok a jelenben élnek. Bár fejlődésük során kétségtelenül tanulnak, tudatukban mégsem létezik múlt és jövő. Ösztöneik szerint vívják meg mindennapi lét- és fajfenntartási harcukat. Haladnak, haladgatnak is az evolúcióban, évmilliók alatt néhány lépéscskét. De mi történik akkor, ha egy ismeretlen erő belenyúl ebbe a nyögvenyelős folyamatba, és egy teljesen új fejlődési szakaszt megnyitva, lerakja a civilizáció alapjait? Igen, azokat az alapokat, amelyek éppen napjainkban rognak ki alólunk...

A Ramajánában a Rákshaszákkal (Ez valamilyen Földön kívüli népség volt) vívott nagy ütközet előestéjén Dzsáváli az éles eszű bráhmán a következő szavakkal fordult Rámához:

Nagyúr! Hallgass a bölcsélet, a tiszta észintő tanácsára! A kiemelkedő férfi, akinek hivatása az, hogy a gyengébbek sokaságát vezesse parancsával, nem nyugózheti magát olyan meggondolásokkal, amelyek csak a jelentéktelen tömeget kötelezik. Hogyan oszthatod a közönséges, sekély emberek hiedelmét Te, aki magasán fölöttük állsz? A szabad ember, büszke férfi, amikor nagy célok intenek feléje, nem törődhet atyjával és anyjával, ha ezek útjában állnak. Mivé lenne a világ, ha a nagyszívű hős megtorpanna feladatainak útján, amikor öreg szülei feléje nyújtják gyöngye karjukat?

Hiszen mi ez az emberi élet? Rövid út két ismeretlen határ között. Nem tudjuk, honnan jöttünk és hová megyünk. Csak azt ismerjük, ami e két határ között van, ezt a földi életünket. S ezért az okos és erős ember, csupán ezt tekintheti valóságosnak. A te életed célja és értelme az, hogy ragadd kezedbe a hatalmat, amelyet, íme, a sors felkínál neked, hiszen híveid esdve kérnek, fogadd el a trónt! Miféle értelme van tehát a gyerekes ellenvetéseknek, az üres szónak? Józan elméjű ember jól tudja, hogy a szentnek nevezett törvényeket furfangos fickók és agyafúrt vének találják ki, s csak arra való, hogy az erős és okos ember hasznukat lássa, és a maga javára magyarázza valamennyit, s gúzsba kösse velük a gyengéket, az ostobákat. Dőreség az egész!

Fel hát, királyi Ráma, dobd el magadtól a jámbor gyöngeséget, és légy az, aminek születettél: kemény kezű vitéz fejedelem, ellenségeid rettegett ostroma!

Ráma válasza: Tiszteletre méltó Dzsáváli! Szavaid csábítók és könnyen megingathatnák a gyöngét. Bölcsességgként hangzanak, de megtévesztők, mert csak a bölcsesség álruháját viselik. Nem, Dzsáváli! Éppen az, hogy a földi élet oly rövid és oly bizonytalan, hogy minden megfogható eredménye mihamar marék porrá omlik szét, igen éppen ez bizonyítja, hogy az igaz valóság nem benne rejlik. Az igaz valóság minden tiszta érzésű ember lelkében él, és ha nem tévesztik meg csalóka látszatok, akkor könnyen felismerheti azt. És a magasán álló kiemelkedő férfinak éppen azért kell szigorúbban megtartania a törvény rendelkezését, mert magasabban áll a többieknél és alakja messzebbre látszik. Példakép ő, és a gyöngék, esendők sokasága hozzá tekint fel útmutatásért, csak az ő erejéből részesedve tud tovább haladni az egyenes úton. Ezért a kiemelkedő személy sokszorosan bűnös, ha eltévelyedik, s a maga önös céljaiért elfelejti az igazság örök útját. Hiszen, ha a bűn fertőjébe bukik, nemcsak ő maga bukik el, hanem magával rántja a sokaságot, mindazokat, akik bízva

kövezték. Csak a vak önámítás nem látja meg, hogy minden tettünk meghozza következményeit, és nincsen hatalom, amely megakadályozhatná tettünk fájának gyümölcs érését. Az igazságban rejlik minden erő, az uralkodókat az igazság támogatja, ám csak akkor, ha az uralkodó az igazságra támaszkodik.

Eddig a klasszikus polémia néhány évezred távolából. Az ember az óta sem változott semmit, az igazságot a gátságtól mindössze egyetlen betű választja el... Elgondolkozhatunk azon, hogy a két egymásnak feszülő vélekedés közül vajon melyik tekinthető demagógnak, divatos szóval élve, melyik az, amelyiket megvezetésnek minősíthetünk.

Nyilvánvaló, hogy a bölcs filozófus mondja az igazat, és Ráma, az ifjú uralkodó merül kegyes hazugságokba. Mert az ember csupán félig szellemi lény az alkotó jóvoltából, és teljesen nyilvánvalóan kiszolgáltatott az állatvilágból magával hozott ösztöneinek, a lét és fajfenntartás kényszerének. Ezek féken tartása céljából munkálta ki magának az erkölcsöt, később a törvényeket, (Lásd: Tízparancsolat) amelyekkel azonban a hatalom birtokosa mindenkor vissza is élt az alávetettek kárára. Ne legyünk képmutatók, a civilizáció fejlődését a sátán irányította. Azért jutott ide, ahol ma van! Mindezt Madách 15 színen át taglalja a tragédiában. Van egy jó magyar közmondás, miszerint az ordít, akinek nincs igaza... Az Ember tragédiájában Isten végig hangosan kiabál, míg Lucifer csendesen, higgadtan érvel... Tudja, hogy neki van igaza. (Legalábbis a Szinetár-féle feldolgozásban ezt látjuk a felejthetetlen Mensáros alakításában.) Szóval, Madách kiválóan ragadta meg a lényegét, napnál világosabban látta, milyen is az ember, de Isten bocsássa meg nekem: Nem jött rá az okokra... Tudomásunkra hozza, hogy ennek a balhénak, amit történelemnek nevezünk, bizony nem lesz jó vége, ha így folytatjuk! Hallatlanul sikeres jósnak bizonyult. Gyönyörűen szembeesíti szenvedélyeinket a falanszter embergyaluló, letaroló kényszerével, viszont adós marad a megoldással. Járjuk is immár haláltáncunkat rendesen... és bizvást hihetjük, hogy a cro magnoni ember megalkotója nem fog visszatérni többé, hogy elhárítsa bennünk kezdeti lépéseinek szükségszerű hibáit. Most már ránk bizza ezt a műveletet, hiszen a génsebészeten már magunk is eljutottunk a DNS manipulálhatóságának lehetőségéig. De vajon kell-e igazán rettegnünk Huxley új világától, melyet innen, jelen állapotunkból nézve rémképként tár elénk? Hiszen mennyire élvezzük, ha zabálhatunk, harácsolhatunk, hatalmaskodhatunk és szelelhetünk. És ha csak ennyit teszünk, még nem is vagyunk különösebben perverzsek... Innen a mai, félállati mivoltunkból úgy látjuk: Mindezek nélkül fabatkát sem ér az élet. Hiszen ez az értelme!

Pedig most már választanunk kell! Vagy kimetsszük magunkból ösztöneinket, és életben maradunk, vagy itt faljuk fel egymást elevenen... Allen Ginsberg: Az utolsó óra... Engedelmeinkkel, ebből a műből most nem idéznék!

Azurák Mihály

Bölcseletek

Szóla a bölcs. Igyál, igyál!
E pohár tölti: erődet.
Ha ép a lélek, ép a test,
Tetted bére beérhet.

Szóla a bölcs. Igyál, igyál!
E pohár kelti kedvedet,
Vígágot, dalt, nevetést,
Szerelmet lop szívedbe.

Szóla a bölcs. Lassan, lassan!
E pohár szüli: keserved.
Mételyezett, csúszott élet
Mérgé marja lelkedet.

Szóla a bölcs. Vigyázz, vigyázz!
E pohár neve: gyalázat.
Helyrehozni, mit ma rontál,
Hosszú lesz az alázat.

Szekér Istvánné

Ha megértenéd...

Ember! Ha megértenéd az élet lényegét,
Melyet Isten adott, s nem fecsérelnéd szét.
Ha észrevennéd: hogy Benned is lobog a fáklya.
Nem tennél a másíknak rosszat te már soha,
Melyben mindenképp elvész az „Emberi csoda”.
Sok irigység, meg önzés gyűlölet és harag,
Mind pokoli, alantas Embert jelző szavak.
Pillanatnyi örömök, – belőlük mi marad?
Ne engedd, hogy ilyenek lelkedbe kússzanak!
Ne üzd el szemeknek első ragyogását!
Az „Emberi szeretet” vágyó lobogását.
Ha tennéd a Te saját, nagyon fontos dolgod,
Egykettőre rájössz, csak így lehetsz boldog.
Elfogadnád gyengének látszó Embertársad,
Magasabb lélekszintre emelnéd fel magad,
Mert eljön az idő, mikor késő lesz már,
Gyümölcs sem fog teremni, deres lesz a határ.
Én már régen eldöntöttem a saját utamat...
Ó! Ember! Kérve-kérlek, gondold meg jól magad!
Mert ébred már a hajnal, tudd, hova tartozol!
Csak Terajtd múlik, hogy milyen döntést hozol.

Klein Magda**„Ének a fiatalságoáról...”**

Naplót írok. Évek óta, neked, fiam, Kodzsa Ahmed! A Te okulásodra vedd elő, olvasd el, és Allah végtelen kegyelmét vedd, őrizd Te is utódaidban. Istenem, Hatalmas, Magasságos Allah! Mindig, mindenben segítettél nekem életemben! II. Murád szultánnak, a csatagyőztesnek a neve majd haló poraiban is áldassék! Allah, bölcsesség, tudásod, igazlításod segített engem minden harcomban! Ahogy a keresztények mondják itt körülöttem, az Úr 1450. évében vagyunk, november hónap 10. napján. Évfordulóját, ünnepét ülöm családommal, a várnai csata győzelmi ünnepét! Én, Kodzsa Hizir vágtam le a király fejét. Kopjámra tűztem, úgy ám! Allah világította elmém, szerencsém...

Juszufot láttad volna, fiam! Habzott az arca, bajsza gőzölgött a vértől. Az ő kopjáján a gyaur, hitszegő magyar által aláírt békeszerződést szurkodták, döfködték a janicsárok.

Én, aki számtalan, dicső hadban kísértem a világmindenség urát, a dicső padisahot, én is megélhettem minden janicsár álmát. Hős lettem, kaptam vagyont, hatalmat...

A magyarokkal harcoltam évekkal a várnai csata előtt is. Hunyadi János, fiam, tanuld meg a nevét. Kétszer találkoztam vele. Valami havasalföldi román fejedelemségből származó nemes. Tapasztalt katona. Először az úr 1439. évében, Erdélyben, kisebb portyán futamított meg engem és a törökhadat. Aztán 1443-ban csúfos vereséget értem meg Szófiánál... Ott láttam újra Hunyadit...

Jaj, fiam Ahmed, 42 éves voltam akkor! A szultán kapkodott. Harcolt a bolgár földeken. Harcolt Ázsiában a karavánokkal. Ezért engedett a magyar királynak 6 évvel ezelőtt. 1444 júniusában, Szegeden békét kötött Murád Ulászlóval. Hamis békét...

Senki, egyik sem tartotta be ígérteét...

Fiam, elsőszülöttem! Lassan felnőtt korba érsz, anyádat nem ismerted. Pedig szép asszony volt, bolgár lókereskedő családból csaltam el, sátramba. Jó pár évig dacos volt, kemény, de aztán megpuhult. Nikápolyban, a Duna mellett születettél, fiam. Anyád belehalt a szülésbe. Nemigen tudtam veled mit csinálni, Ahmed. Újabb asszonyokat vásároltam. Egy testvérpárt, iker rabnőket. Némák voltak, de dolgozók, szorgosak. Ágyamban meleget, szerelmet találtam velük. Évek során lányokat szültek sorra nekem. Ötöt, hatot. Ki tudja, Allah biztosan tudja! Fiam, Ahmed, Anyád nevét tanuld meg, a bolgár Anasztázia... én török nevet adtam neki, Gülnek, Rózsának hívtam... Hívd Te is Ahmed, hívd elő, találkozz vele álmaidban!

1444. november hó 10-én, hónapok óta éltem a sereggel. Izzó, harcos, fiatal, zajos tűzű török harcosokkal, janicsárokkal.

Kemény, vad öldöklés, már-már azt hittem, hogy megfutamítanak a magyarok. Kara Mihály, avagy a valós nevén Szilágyi közelében loholtam. Lovam, Basbakan, fáradt volt, sovány oldalába hiába rugdaltam. Allahot kértem, csak ki ne dőljön alólam, egyszerre hangos dobpergésre, rikácsolásra figyeltem fel. Kara Mihály, a fekete pofájú, hadonászott. Hunyadi nevét kiáltotta buzdításul. Csehek, szerbek, lengyelek, bolgárok, albánok, magyarok hadát vezette ellenünk Hunyadi. A nyálas képű Ulászló rossz harcos. Felelőtlen, vagy tizenketted magával belovagolt közénk, érted? Ahmed, közénk, a janicsárok sorai közé. Melegem volt, bokám sebes, vállam nyilallt, lovam összegabalyodott a fegyvereimmel. A gaz Ulászló szembe akart kerülni a szultánnal. Nem sikerült a kutyának. Juszuffal bekerítettük. Az őt védő lengyel tiszteket egyszerre terítettük le a földre. Ulászló gyomrába, hátába, szívébe döfködtem a törömet. Ő a lovamat vágta ketté. A földön hason csúszva ráfeküdtem. Juszuf és a többiek Allah nevét kiáltva körbeálltak. Kardommal lenyisszantottam a király fejét. Vértől meleg ujjaimmal görcsösen fogtam, markoltam a szőke, izzadtan mocsos fejet. Juszuf kegyetlen erővel a király fülét, nyelvét levágva eliszkolt. Kopjámra tűztem a még idegektől rángatózó királyfejet. Allah akbár!

A szultán féktelen mézarlást rendezett. Akit lehetett, mindenkit megöletett. Allahnak hála, engem Juszuf mentett meg, mert zsákmányommal együtt futottam társaim felé. Mikor lábamba szúródott egy nyílhegy, a fájdalomtól elájultam. Juszuf vitt a csatamezőtől távolabbra. A csata után, másnapra virradva, korán ébredtem. Szőnyegen pihentem. Lábam felpolcolva. A nyílhegy nem volt bennem. Fiam! Magasságos Allahra! A bégek, pasák sorjázta előttem, hajlongtak, bókoltak. Élveztem a szultán jutalmát!

Nekem a Várna hőse címet adományozta, földeket, házakat adott, sok-sok bolgár rájával.

Asszonyra voltam éhes, leginkább az apró termetű, tüzes szemű rabnők izgatták fantáziámat. Marja nevűt kaptam kézre. Vele fordultam a bokrok közé. Fordultam, szinte csúsztam a lábbajom miatt. Döngetés, sikongatás, nyöszörgés, ez az, amire ma ebből az ünneplésből emlékszem. Sokáig sántítottam, fiam. Asszonyaimból hárman bolgárok. Az első is az volt, a te anyád. A mostani, negyedik asszonyom végre török. Fatima, és fiatal és terhes...

De újabb asszonyt már nem keresek. Fáradt vagyok. Hallom, látom, a bolgár urak vinnyognak, törökösödnek. Szép vidéket uralunk, imádom. Allahra, imádom e földet. A közelgő tenger morgása eszembe idézi gyönyörű

török földemet, a hazámat. Fiam, Ahmed, én töröknek születtem, bár őseimről alig tudok. Ki tudja, kik lehettek? Mesélték, hogy rablott gyerek voltam, talán magyar, talán bolgár vagy szerb. De lehet, hogy török harcos potyadék gyereke. Valamelyik csata között töltött szerelmi pihenő, párna szülötte. Amit szereztem, azt a magam erejéből tettem. Tanultam írni, olvasni, ismerem a Koránt, ismerem megfáradt életem...

Fiam, Ahmed, egyet szeretnék még megélni! Légy Te is jó harcos, Allah és a dicső szultánok büszke alattvalója. Légy büszke apádra, Kodzsa Hizzirre, a várnai hősré! Ne feledd el apádat! És ha teheted, győzd le Hunyadit! A keresztény seregeket! Győzzél és éljél, boldogulj, fiam, édes fiam, Ahmed...

Tóth Gyula

A tékozló fiú!

Egy nap a fiú az apja elé állt.
És kevély hangon, az apjára kiált.
Követelem tőled, add ki jussom!
Miből eztán könnyű életre jusson!

Elindult a fiú vissza sem nézve.
Zsebében lapult apjának a pénze.
Gőgösen lépked, úgy érzi már férfi!
Legalább is magát ő annak érzi.

Finom bor, könnyű nők, mámor és kártya.
Régóta nem gondol a szülői házra.
Habzsolva az életet nem gondol másra!
Hogy ősz édesapja titkon még várja!

Elteltek az évek, pénz már semmi.
Fázik és éhes, de jó volna enni.
Apjának házában dúskált a jóban!
Régi szép élete azóta hol van?

Szégyenpír önti el a sápadt arcát.
A „könnyű élettel” megvívta harcát.
Míg az éhes gyomra nagyokat korog!
Keserű könnye, arcán végigcsorog!

Emlékek törnek rá, apjára gondol.
Gyermekeként óvta őt sok bajtól, gondtól.
Sóhajtvá tekint föl a magas égre.
Végül elindult, falujába végre!

Lelkében vihar dül, a szíve vérzik.
Önvád mardosta hosszú útján végig.
Egyszer csak hazaért, ránéz a bátyja!
Látszik arcáról, nem szívesen látja!

Egyszer csak elé állt az édesapja.
Szólni akar, de elcsuklik hangja.
Letérdel előtte, lehajtja a fejét!
Csókolja apja ráncosodó kezét!

Drága Édesapám, bocsáss meg nekem.
Nélküled semmit sem ér az életem.
Apja felemelte, s keblére vonta!
El-elcsukló hangján ezeket mondta:

Köszönöm neked, drága jó Istenem!
Végre hazahoztad édes gyermekem!
Készülhet nyomban ünnepi lakoma.
Csak, hogy végre megjött rég nem látott fia.

Első szülött fián látszik, hogy mérges!
Nehezen bocsát meg, mert szíve kérges.
Öccsére haragszik, s apjának mondja.
Vagyonát az öccsére eltékozte!

Ő mindig dolgozott, s henyélt a másik!
Kit szeret apja? Ez most már látszik!
Szeretetét is a tékozló kapja!
Eközben csendesen megszólal apja.

Drága jó fiam, ezt mégsem értheted!
Majd akkor megérted, ha lesz gyermeked!
A szülői szív, csendben megreped!
Mikor egy gyermeket végleg eltemet!

Amíg e szókat fiának mondotta.
Mindkét gyermekét kebelére vonta!
Egymást átölelve álltak mindhárman!
Béke és szeretet volt már a házban.

Sok évet éltek a szülői házban!
Munka, szeretet hozta őket lázba!
Szerény lett az ifjú, nem kevély s hiú!
Így tért meg egykor a tékozló fiú!

Abonyi Ria: Kamaszok

A Móri MIKSZ sikeréhez...

Feltétlen köszönet illeti meg a móri MIKSZ-et immár folyamatosan támogató Móri Református Egyház Vezetőségét, Veres Péter móri református lelkész urat és családját, és még oly sokakat...

Ugyancsak bizalommal figyelték, építették a móri művészkör munkáját: Simon M. Veronika festőművész, és Egyedi Béla előadóművész.

Köszönjük Hodossy Ildikó tatabányai, F. Dőry Magdolna, Schrenk Éva székesfehérvári, Karacs Ildikó, Abonyi Ferenc móri előadóművészeknek önzetlen művészbemutatóit a móri közönség nevében.

Ugyancsak hálásan köszönjük Azurák Mihály székesfehérvári bor-versíró szponzori tevékenységét!

A MIKSZ folyóirat többek között a Móri Városi Önkormányzat civil szervezeteinek támogatására kiírt sikeres pályázat, valamint a Móri Városi Önkormányzat, Móri Bornapok 2011-es civil szervezetek kulturális programjaihoz való támogatás, és a Móri Közművelődési Közalapítvány támogatásával jöhetett létre!

Móri Alkotótársinkról:

- **Czipperer Diána**, 21 éves móri egyetemista, újságírást tanul. Imádja Mozart nevű kutyáját, de még jobban szereti a kihívásokat. A mindennapi élet igaz, szép szeletét találta meg, nem régóta segítője a móri Bice-Bóca Egyesületnek. Hihetetlen szeretetet adnak neki új ifjú barátai, munkája során ő pedig törődést és szívét nyújtja nekik. Egyre jobb írásokkal igazolja Diána az emberekért való tenni akarását.

- **Karlovits Gyula**, több szakmában felsőfokú végzettségű, ennek ellenére végtelenül szerény ember. Csendesen figyel, és ha nem veszed észre csípősen, erősen kritikus szemmel lát és láttat veled dolgokat! Oda kell rá figyelni, mert érdemes! Sokféle művészeti ágba van otthon, erőssége az irodalom, a zene, a képzőművészet. Prózai írásai érdekesen hozzák olvasóit izgalomba, még többet szeretnének olvasni tőle...

- **Szekér Istvánné**, Csókakőn él, csendes szívvel boldog nagymama. Verseiben, minden mozdulatában óvónői, őszinte pedagógus vénáját hozza. Óv, tanít, véd mindenkit az élet szörnyűségeitől. Remekül verselget, előad, énekel, igazi sokoldalú amatőrművész. Tehetségét, magabiztosságát több iskolai és óvodai fellépésekben fogjuk erősíteni és vinni Erzsike költői üzenetét. "...érték vagy te és minden e világban, csak becsüld meg..."

- **Tóth Gyula**, Bakonycsernyén élő költő, író. Több folyóiratban, irodalmi szemlében jelentek meg írásai, író-olvasó találkozók jó közreműködő, jó előadó, az élet minden apró jó és rossz pillanataira odafigyelő, érzékeny ember.

Régebbi alkotótársaink életrajzai a Móri Kristály újság korábbi lapszámaiban és a 2009 óta megjelenő MIKSZ újságokban olvashatók!

Impresszum:

MIKSZ újság

ISSN 2061-4756

Főszerkesztő: Udvardi János

Főszerkesztő-helyettes: Klein Magda

Szerkesztők: Vargáné Kocsis Mária, Nuszpl Zsolt,

Udvardy Béláné, Tényi Sándorné, Klein János

Tiszteletbeli szerkesztőtársak: Kertész Pálné,

Gergye László, Kovácsné Babos Klára

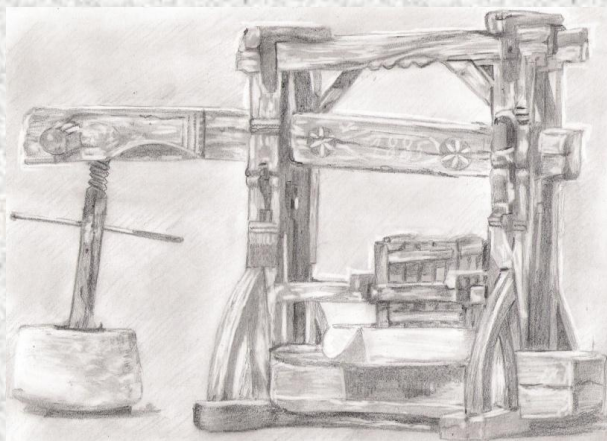
Képek szerkesztői: Hrubos Zsolt, Klein János

A folyóirat illusztrációit Abonyi Ria grafikus készítette

Kiadó: Klein János, a MIKSZ elnöke,

e-mail: moriamatorok@gmail.com

Nyomdai előkészítés G és G Nyomda Bt.

Abonyi Ria: Móri prés

Udvardy Béláné: Csendes patak

Udvardy Béláné: Magányos porta

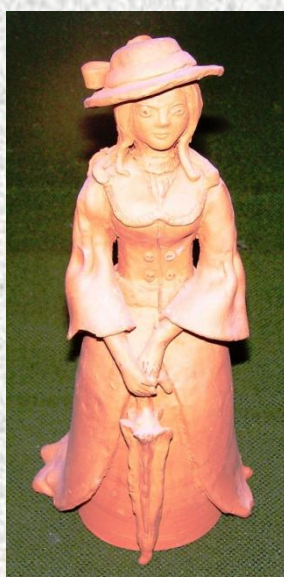
Tarr Róbertné Skobrák Anna: Tájkép

Tarr Róbertné Skobrák Anna: Csendélet

Abonyi Ria: Fájdalmas szerelemben

Linczné Ruff Ágnes: Kerámiák

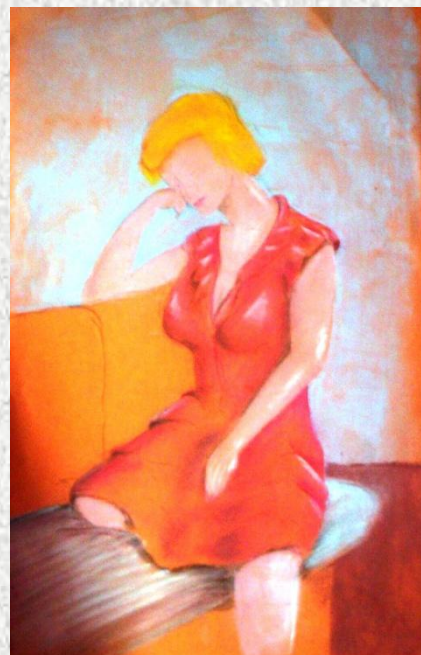
Udvardy Béláné: Cseresznyés kert

Gergye László: A Bormúzeum környéke

Fördös József: Dokk

Fördös József: Gondolatok

Egri Ferenc: Hullámverés

Egri Ferenc: Csendélet